

Sygnatura akt I C 1428/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szamotuły, dnia 06-08-2015 r.

Sąd Rejonowy w Szamotułach I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Monika Ławniczak

Protokolant:st. sekr. sąd. Daria Olech

po rozpoznaniu w dniu 06-08-2015 r. w Szamotułach

sprawy z powództwa E. P.

przeciwko Bank (...) S.A.

- o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. Pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) z dnia 31 października 2006r. wystawionego przez Bank (...) Spółka Akcyjna przeciwko dłużnikowi E. P. i obejmującego roszczenie w wysokości 15.352,47 zł , zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2007r. w sprawie XVII Co 13452/06 i następnie w klauzulę wykonalności na rzecz obecnego wierzyciela Banku (...) Spółka Akcyjna w W. postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 24 lipca 2014r. w sprawie II Co 2849/14.

2. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Szamotułach kwotę 768 zł (siedemset sześćdziesiąt osiem złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu, od której powódka została zwolniona .

/-/SSR Monika Ławniczak

UZASADNIENIE

Powódka E. P. w dniu 10 grudnia 2014 r. wniosła pozew przeciwko pozwanemu Bankowi (...) Spółka Akcyjna w W. o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu wykonawczego z dnia 31 października 2006 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 18 stycznia 2007 r., a następnie w klauzulę wykonalności z dnia 24 lipca 2014 r. Jednocześnie powódka wniosła o zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu A. P. sygn. akt Km 358/14. Powódka wniosła także o zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w latach 2003 do 2006 r. posiadała umowę na prowadzenie przez Bank (...) Spółka Akcyjna Oddział w P. firmowego rachunku rozliczeniowo-oszczędnościowego a umowę tę wypowiedziała z dniem 1 kwietnia 2005 r. W dniu 31 października 2006 r. Bank (...) Spółka Akcyjna wystawił w stosunku do powódki bankowy tytuł egzekucyjny z uwagi na istniejące zadłużenie na rachunku. Powódka w pozwie zaprzeczyła jakoby posiadała, na koniec umowy, jakiegokolwiek zobowiązania finansowe względem banku wynikające z salda na prowadzonym rachunku. Powódka wskazała też, że wszelkie spory pomiędzy stronami umowy powinny być rozstrzygane na rozprawie i bank nie miał prawa wystawiać bankowego tytułu egzekucyjnego. Niezależnie od tego powódka podniosła zarzut przedawnienia roszczeń wynikających z umowy rachunku bankowego.

Postanowieniem z dnia 26 marca 2015 r. sąd zwolnił powódkę E. P. od ponoszenia kosztów sądowych w całości (k. 60).

W odpowiedzi na pozew pozwany Bank (...) Spółka Akcyjna wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Strona pozwana w uzasadnieniu swego stanowiska wskazała, że jeśli powódka twierdzi, że roszczenie uległo przedawnieniu to fakt ten winien zostać udowodniony jednocześnie uznał, że zarzut ten jest chybiony. Strona powodowa wskazała datę powstania zadłużenia tj. 25 listopada 2004 r. jako początek biegu terminu przedawnienia, wskazując z kolei, że pierwszy wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny a następnie złożenie wniosku egzekucyjnego do Komornika Sądowego w sprawie Km 335/07 przerwały bieg tego terminu. Pozwany powołał się na dziesięcioletnie termin przedawnienia roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądu i wobec tego wskazał, że roszczenia wobec powódki nie uległy przedawnieniu.

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2015 r. sąd oddalił wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia roszczenia (k. 135).

W toku postępowania strony podtrzymały swe dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 czerwca 2003 r. E. P. działając pod nazwą Przedsiębiorstwo Usługowo- Handlowe (...) zawarła z Bankiem (...) na prowadzenie firmowego rachunku rozliczeniowo-oszczędnościowego. Na rachunku tym rozliczały się też operację przy użyciu karty płatniczej. W dniu 15 czerwca 2004 r. strony podpisały Aneks nr 1 do przedmiotowej umowy gdzie E. P. złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji roszczeń wynikających z tejże umowy do wysokości kwoty 16.000,00 zł.

(okoliczności bezsporne,

dowód: aneks nr 1 do Umowy Kompleksowej Pakietu Harmonium z dnia 11.06.2003 r. – 72-78).

W dniu 25 listopada 2004 r. na rachunku E. P. powstało przeterminowane zadłużenie względem Banku. Następnie E. P. wypowiedziała obowiązującą pomiędzy stronami umowę. W dniu 31 października 2006 r. Bank (...) SA wystawił przeciwko dłużnikowi E. P. bankowy tytuł egzekucyjny o numerze (...). Wnioskiem z dnia 16 listopada 2006 r. wierzyciel Bank (...) wniósł o nadanie klauzuli wykonalności powyższemu Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu. Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2007 r. Sąd Rejonowy w Poznaniu Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt XVII Co 13452/06 nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) na kwotę 15.352,47 zł oddalając wniosek w pozostałym zakresie.

(okoliczności częściowo bezsporne,

dowód: pismo z dnia 11.04.2005 r. – k. 4, pismo z dnia 01.07.2004 r. – k. 5, pismo z dnia 29.12.2004 r. – k. 6, pismo z dnia 16.02.2005 r. – k. 7, pismo z dnia 15.03.2005 r. – k. 8, pismo z dnia 30.03.2005 r. – k. 9, Historia rachunku – k. 14-36, Historia rachunku – k. 80-99,

wniosek o nadanie klauzuli z dnia 09.11.2006 r. – k. 100, zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 101v, postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 18.01.2007 r. – k. 102, bankowy tytuł egzekucyjny – k. 2 w aktach komorniczych Km 358/14 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. w P. A. P.).

W oparciu o tenże tytuł wykonawczy pozwany wnioskiem z dnia 21 lutego 2007 r. wszczął egzekucję świadczenia pieniężnego w kwocie 15.352,47 zł, a postępowanie egzekucyjne toczyło się przed Komornikiem Sądowym Rewiru XV przy Sądzie Rejonowym w Poznaniu K. C.. W dniu 14 kwietnia 2007 r. Komornik umorzył postępowanie w sprawie.

(okoliczności bezsporne,

dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 21.02.2007 r. – k. 103, zajęcie wierzytelności – k. 104).

W dniu 27 kwietnia 2007 r. nastąpił podział przez przeniesienie części majątku Banku (...) Spółka Akcyjna na Bank (...) Spółka Akcyjna. Postanowieniem z dnia 24 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu nadał na wniosek pozwanego klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) na rzecz następcy prawnego Banku (...) Spółka Akcyjna, który nabył wierzytelność przysługującą Bankowi (...) Spółka Akcyjna w stosunku do E. P..

(okoliczności bezsporne,

dowód: wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego – k. 105, odpis z Krajowego Rejestru Sądowego – k. 106-131, Postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 24.07.2014 r. – k. 73 w aktach II Co 2849/14).

W oparciu o tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 31 października 2006 r. pozwany wnioskiem z dnia 19 sierpnia 2014 r. wszczął postępowanie egzekucyjne w stosunku do E. P.. Postępowanie egzekucyjne jest prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu A. P..

(okoliczności bezsporne,

dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 19.08.2014 r. – k. 1 w aktach komorniczych Km 358/14).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o powołane powyżej dowody z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony postępowania, a sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu.

Spór pomiędzy stronami dotyczył okoliczności istnienia samego zadłużenia (ujemnego salda na rachunku bankowym powódki) jak i jego wysokości, a także kwestii czy roszczenie z tytułu zawartej pomiędzy E. P. a poprzednikiem prawnym pozwanego umowy jest przedawnione.

W niniejszej sprawie na okoliczność wysokości zadłużenia na rachunku należącym do powódki pozwany przedłożył dokumenty – Historię rachunku należącego do Przedsiębiorstwa Usługowo- Handlowego (...) obejmującego okres od sierpnia 2003 roku do grudnia 2004 roku. Z dokumentów jednak nie wynika jaka kwota zadłużenia istniała po stronie powódki i czy jest to kwota , która została wskazana w bankowym tytule egzekucyjnym. Dokumenty wskazują jedynie na transakcje wykonywane na rachunku o numerze (...) (dawny (...)), w żaden sposób jednak nie zostało wykazane, iż są to należności ujęte w bankowym tytule egzekucyjny oraz, że zostały one w sposób prawidłowy zaksięgowane i następnie naliczone w wyciągu z ksiąg banku. Ostatecznie kwestia istnienia i wysokości zadłużenia powódki na rachunku w chwili wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego okazała się bez żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, powódka podniosła bowiem skutecznie zarzut przedawnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 840 kpc:

§ 1. Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Zdarzeniami, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane, są przede wszystkim przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym (por. art. 117 § 2 KC), przejęcie długu przez inny podmiot oraz przejście długu na inny podmiot z mocy ustawy (zob. wyr. SN z 21.9.2007 r., V CSK 141/07, OSNC 2008, Nr 11, poz. 131), a także odroczenie spełnienia świadczenia lub rozłożenie go na raty przez wierzyciela, przemijająca niemożliwość świadczenia oraz wykonanie prawa zatrzymania.

W niniejszej sprawie w związku ze skutecznym podniesieniem zarzutu przedawnienia przez powódkę sąd zaniechał szczegółowego badania zasadności oraz wysokości roszczenia przysługującego pozwanemu względem powódki. Ubocznie zauważyć należy, że w tym zakresie ciężar dowodu obciążał pozwanego, który winien był wykazać, że naliczona w bankowym tytule egzekucyjnym wierzytelność faktycznie jemu w dniu wystawienia tytułu przysługiwała i to w wysokości określonej w tytule. Obowiązkowi temu pozwany nie sprostał. W szczególności z przedłożonej historii rachunku nie sposób wywieść powstania po stronie powódki zobowiązania na kwotę wskazaną w bankowym tytule egzekucyjnym, nadto pozwany w żadnej części nie odniósł się do twierdzeń powódki zawartych w pozwie dotyczących błędnych księgowania na rachunku, nieprawidłowego rozliczania salda rachunku, jak i przedstawionych przez powódkę na tę okoliczność dowodów w postaci wyciągów z rachunku i wydruków z historii rachunku.

Powódka domagała się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 kpc, przecząc istnieniu obowiązku stwierdzonego tytułem niebędącym orzeczeniem sądu. Najdalej idący zarzut powódki dotyczył przedawnienia roszczeń.

Powódka w pozwie wskazała, że zadłużenie na jej rachunku powstało z dniem 25 listopada 2004r. i następnych, a zatem uległo przedawnieniu przed zaopatrzeniem bankowego tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 18 stycznia 2007r.

Z zarzutem tym nie sposób się zgodzić.

Rozważając zarzut przedawnienia - na gruncie niniejszej sprawy - wymagało przede wszystkim ustalenia, jaki jest termin przedawnienia dla tego rodzaju roszczenia, terminu jego wymagalności, a także, czy miało miejsce przerwanie jego biegu przez czynność przed sądem lub organem powołanym do egzekwowania roszczeń danego rodzaju przedsięwziętą bezpośrednio w celu zaspokojenia tego roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.), a w sytuacji, gdy przerwanie biegu przedawnienia faktycznie nastąpiło - od kiedy rozpoczęło ono bieg na nowo (art. 124 k.c.). Dopiero ustalenie powyższych okoliczności pozwoliło na stwierdzenie, czy podniesiony zarzut przedawnienia jest uzasadniony.

Powódka wskazała (a pozwany temu nie zaprzeczył, wobec czego uznać należy tę okoliczność za przyznaną), że datą, od której rozpoczął bieg termin przedawnienia jest dzień 25 listopada 2004 r. albowiem w tym dniu powstało pierwsze ujemne saldo na rachunku należącym do powódki o numerze (...). Bezspornie bieg terminu przedawnienia tego roszczenia został po raz pierwszy przerwany złożeniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w sprawie XVII Co 13452/06 (art. 123 § 1 k.c.) tj. w dniu 16 listopada 2006 r., po czym rozpoczął bieg na nowo od daty uprawomocnienia się tego tytułu tj. od dnia 08 lutego 2007 r. (art. 124 § 2 k.c. - zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 01 2004 r., III CZP 101/03 i wyrok z dnia 12 01 2012 r., II CSK 203/11).

Samo złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03). Sąd rozstrzygający niniejszą sprawę w pełni podziela zapatrywania Sądu Najwyższego wyrażone w tej uchwale, mimo, iż jak wskazuje strona powodowa prezentuje ona stanowisko odmienne od wcześniejszej linii orzeczniczej oraz poglądów doktryny. Wywody Sądu Najwyższego w uzasadnieniu tej uchwały przemawiające za uznaniem, że czynności przerywającą bieg przedawnienia roszczenia jest samo złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności są w pełni przekonujące,

przystają do aktualnej sytuacji faktycznej (w tym okoliczności, że z uwagi na znaczne obciążenie sądów pracą częstokroć wnioski o nadanie klauzuli wykonalności rozpoznawane są z opóźnieniem), do funkcji przepisu art. 123 kc, jak również uwzględniają okoliczność, że wniosek o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu jest czynnością konieczną do wszczęcia egzekucji, bez uprzedniego uzyskania klauzuli wykonalności, egzekucja na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego jest niemożliwa. W tej sytuacji, gdyby przyjąć argumentację powódki, wierzyciel składając wniosek o nadanie klauzuli wykonalności jednocześnie nie mając żadnego realnego wpływu na termin jego rozpoznania przez sąd pozostawałby w sytuacji, w której jego roszczenie mogłoby ulec przedawnieniu w okresie, kiedy nie miał żadnej możliwości podjęcia innej czynności skutkującej przerwaniem biegu przedawnienia.

Niezależnie od tego zarzut przedawnienia roszczeń pozwanego z dniem 26 listopada 2005r. nie był w żaden sposób uzasadniony.

Zgodnie z art. 731 kc roszczenia wynikające ze stosunku rachunku bankowego przedawniają się z upływem lat dwóch. Nie dotyczy to roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych. Ewentualne przedawnienie zatem roszczeń wynikających z salda ujemnego na rachunku bankowym mogłoby nastąpić najwcześniej z dniem 26 listopada 2006r., a wówczas bieg terminu przedawnienia roszczenia był już przerwany poprzez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

Po raz drugi bieg terminu przedawnienia został przerwany złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 35/07 w dniu 22 lutego 2007 r. (data stempla pocztowego - k. 103), po czym rozpoczął swój bieg na nowo od daty postanowienia z dnia 14 kwietnia 2007 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego i upłynął w dniu 14 kwietnia 2009 r. datę 14 kwietnia 2007r. jako datę umorzenia poprzedniej egzekucji wskazała powódka, pozwany nie kwestionował tej daty rozpoczęcia na nowo biegu terminu przedawnienia, a zatem uznać należało tę okoliczność za bezsporną, przyznaną przez pozwanego.

W żaden sposób nieuprawnione jest stanowisko pozwanego jakoby roszczenie wobec powódki podlegało dziesięcioletniemu terminowi przedawnienia z uwagi na to, że stwierdzone było bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności.

Zgodnie z art. 125 § 1 kc roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Wydłużenie jednak terminu przedawnienia roszczenia do 10 lat na tytuły egzekucyjne wymienione w art. 96-98 Prawa Bankowego nie znajduje uzasadnienia w językowej interpretacji tego przepisu, nie znalazło też poparcie zarówno doktryny jak i najnowszego orzecznictwa.

Roszczenie wskazane w bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności nie jest roszczeniem stwierdzonym orzeczeniem sądu, sądu polubownego ani innego rodzaju organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju. Sąd nadając sądową klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnego nie stwierdza istnienia roszczenia, a jedynie wskazuje, że tytuł uprawnia do egzekucji, poza kognicją sądu pozostaje wówczas badanie zasadności roszczenia, co uzasadnia przyjęcie, że roszczenie to nie jest stwierdzone orzeczeniem sądu.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w Uchwale z dnia 16 stycznia 2004 r. sygn. akt III CZP 101/03 „ (...) Konsekwentnie do roszczeń stwierdzonych bankowymi tytułami egzekucyjnymi nie ma też zastosowania art. 125 § 1 k.c. Przedawniają się one zatem w terminach przewidzianych dla roszczeń danego rodzaju, zazwyczaj znacznie krótszych od

dziesięcioletniego terminu ustanowionego w art. 125 § 1 KC”. Stanowisko to sąd rozstrzygający niniejszą sprawę w pełni aprobuje.

Skoro tak to roszczenia pozwanego wobec powódki uległy przedawnieniu przy zastosowaniu dwuletniego terminu ich przedawnienia zgodnie z art. 731 kc.

W tym stanie rzeczy uwzględnione zostało w całości – pkt 1 wyroku.

O kosztach postępowania sąd orzekł zgodnie z art. 98 kpc obciążając nimi w całości przegrywającego proces pozwanego.

Na koszty te złożyła się nieuiszczona opłata od pozwu, którą sąd na zasadzie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał ściągnąć od pozwanego.

/Monika Ławniczak/